

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (siódma izba)

z dnia 14 września 2023 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Rozporządzenie (WE) nr 593/2008 – Prawo właściwe dla zobowiązań umownych – Zakres stosowania – Umowy korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie – Powództwo zmierzające do stwierdzenia tych umów za nieważne – Strony będące obywatelami Zjednoczonego Królestwa – Wybór prawa właściwego – Artykuł 3 – Swoboda wyboru – Artykuł 4 ust. 1 lit. b) i c) – Prawo właściwe w razie braku wyboru prawa – Artykuł 6 – Umowy konsumenckie – Granice

W sprawie C-632/21

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 2 de Granadilla de Abona (sądu pierwszej instancji i ds. dochodzeń nr 2 w Granadilli de Abona, Hiszpania) postanowieniem z dnia 13 października 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 14 października 2021 r., w postępowaniu:

JF,

NS,

przeciwko

Diamond Resorts Europe Limited (Sucursal en España),

Diamond Resorts Spanish Sales SL,

Sunterra Tenerife Sales SL,

TRYBUNAŁ (siódma izba),

w składzie: M.L. Arastey Sahún, prezes izby, F. Biltgen (sprawozdawca) i J. Passer, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

* Język postępowania: hiszpański.

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu JF oraz NS – A. García Cami, procurador, oraz L. Mancera Molero, abogada,
- w imieniu Diamond Resorts Europe Limited (Sucursal en España), Diamond Resorts Spanish Sales SL oraz Sunterra Tenerife Sales SL – M.-D. Gómez Dabic oraz J.M. Macías Castaño, abogados,
- w imieniu rządu hiszpańskiego – A. Ballesteros Panizo, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu czeskiego – L. Halajová, M. Smolek oraz J. Vlácil, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – I. Galindo Martín oraz W. Wils, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 4 ust. 3 i art. 5 Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie w dniu 19 czerwca 1980 r. (Dz.U. 1980, L 266, s. 1; zwanej dalej „konwencją rzymską”) oraz art. 4 ust. 1 lit. b) i c), art. 6 ust. 1 i art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. 2008, L 177, s. 6; zwanego dalej „rozporządzeniem Rzym I”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy JF i NS a spółkami Diamond Resorts Europe Limited (Sucursal en España) (zwaną dalej „Diamond Resorts Europe”), Diamond Resorts Spanish Sales SL i Sunterra Tenerife Sales SL w przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności umów korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie zawartych między powodami w postępowaniu głównym a Diamond Resorts Europe.

Ramy prawne

Pierwszy protokół

- 3 Artykuł 1 pierwszego protokołu w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie w dniu 19 czerwca 1980 r. (Dz.U. 1989, L 48, s. 1; zwanego dalej „pierwszym protokołem”), który wszedł w życie w dniu 1 sierpnia 2004 r., stanowi:

„Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich posiada jurysdykcję do dokonywania wykładni:

- a) [konwencji rzymskiej];

[...]”.

4 Artykuł 2 pierwszego protokołu przewiduje:

„Każdy z niżej wymienionych sądów może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia wstępnego w przedmiocie zagadnienia, które powstało w rozpoznawanej przez niego sprawie i które dotyczy wykładni postanowień zawartych w aktach, o których mowa w artykule 1, jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna dla wydania wyroku:

a) [...]

– w Hiszpanii:

el Tribunal Supremo,

[...]

b) sądy Umawiających się Państw, działające jako sądy odwoławcze”.

Prawo Unii

Rozporządzenie Rzym I

5 Motywy 6, 7, 23 i 27 rozporządzenia Rzym I brzmią następująco:

„(6) W celu zwiększenia przewidywalności wyników sporów, pewności dotyczącej prawa właściwego i swobodnego przepływu orzeczeń sądowych prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga, aby obowiązujące w państwach członkowskich normy kolizyjne wskazywały to samo prawo krajowe bez względu na to, do sądu którego państwa wniesiono sprawę.

(7) Przedmiotowy zakres zastosowania oraz przepisy niniejszego rozporządzenia powinny być spójne z rozporządzeniem Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych [(Dz.U. 2001, L 12, s. 1)] («Bruksela I») oraz rozporządzeniem (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczącym prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych [(«Rzym II») (Dz.U. 2007, L 199, s. 40)].

[...]

(23) W odniesieniu do umów zawartych ze stroną uznawaną za słabszą stroną takiej należy zapewnić ochronę za pomocą norm kolizyjnych, które są dla niej korzystniejsze niż reguły ogólne.

[...]

- (27) Od ogólnej reguły kolizyjnej przewidzianej dla umów konsumenckich powinny istnieć wyjątki. Jeden z takich wyjątków polega na tym, że ogólna reguła nie powinna być stosowana do umów, których przedmiotem jest prawo rzeczowe na nieruchomości lub prawo do korzystania z nieruchomości, chyba że taka umowa dotyczy korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie w rozumieniu dyrektywy 94/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 1994 r. w sprawie ochrony nabywców w odniesieniu do niektórych aspektów umów odnoszących się do nabywania praw do korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie [(Dz.U. 1994, L 280, s. 83)]”.
- 6 Artykuł 1 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Przedmiotowy zakres zastosowania”, przewiduje w ust. 1:
- „Niniejsze rozporządzenie stosuje się do zobowiązań umownych w sprawach cywilnych i handlowych powiązanych z prawem różnych państw.
- Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się w szczególności do spraw skarbowych, celnych i administracyjnych”.
- 7 Artykuł 3 tego rozporządzenia, zatytułowany „Swoboda wyboru prawa”, stanowi:
- „1. Umowa podlega prawu wybranemu przez strony. Wybór prawa jest dokonany wyraźnie lub w sposób jednoznaczny wynika z postanowień umowy lub okoliczności sprawy. Strony mogą dokonać wyboru prawa właściwego dla całej umowy lub tylko dla jej części.
2. Strony mogą w każdym czasie umówić się, że umowa podlega prawu innemu niż to, które dla tej umowy było uprzednio właściwe na podstawie wcześniejszego wyboru dokonanego zgodnie z niniejszym artykułem lub na podstawie innych przepisów niniejszego rozporządzenia. Zmiana prawa właściwego dokonana przez strony po zawarciu umowy nie narusza ważności umowy ze względu na formę w rozumieniu art. 11 ani praw osób trzecich.
3. W przypadku gdy wszystkie inne elementy stanu faktycznego w chwili dokonywania wyboru prawa właściwego są zlokalizowane w państwie innym niż państwo, którego prawo zostało wybrane, dokonany przez strony wybór nie narusza stosowania tych przepisów prawa tego innego państwa, których nie można wyłączyć w drodze umowy.
4. W przypadku gdy wszystkie inne elementy stanu faktycznego w chwili dokonywania wyboru prawa właściwego są zlokalizowane w jednym lub więcej państwach członkowskich, dokonany przez strony wybór prawa właściwego innego niż prawo państwa członkowskiego nie narusza stosowania przepisów prawa wspólnotowego, w odpowiednich przypadkach w kształcie, w jakim zostały one wdrożone w państwie członkowskim sądu, których nie można wyłączyć w drodze umowy.
5. Do oceny istnienia i ważności porozumienia stron w przedmiocie prawa właściwego stosuje się przepisy art. 10, 11 i 13”.

8 Zgodnie z brzmieniem art. 4 tego rozporządzenia, zatytułowanego „Prawo właściwe w przypadku braku wyboru prawa”:

„1. W zakresie, w jakim nie dokonano wyboru prawa właściwego dla umowy zgodnie z art. 3, i bez uszczerbku dla art. 5–8, prawo właściwe dla umowy ustala się następująco:

[...]

- b) umowa o świadczenie usług podlega prawu państwa, w którym usługodawca ma miejsce zwykłego pobytu;
- c) umowa, której przedmiotem jest prawo rzeczowe na nieruchomości lub prawo do korzystania z nieruchomości, podlega prawu państwa, w którym nieruchomość jest położona;
- d) niezależnie od lit. c) umowa dotycząca czasowego korzystania z nieruchomości na użytek własny, zawarta na okres nie dłuższy niż sześć kolejnych miesięcy, podlega prawu państwa, w którym oddający nieruchomość do korzystania ma miejsce zwykłego pobytu, pod warunkiem że biorący do korzystania jest osobą fizyczną i ma miejsce zwykłego pobytu w tym samym państwie;

[...]”.

9 Artykuł 6 rozporządzenia Rzym I, zatytułowany „Indywidualne umowy o pracę”, przewiduje:

„1. Bez uszczerbku dla art. 5 i 7 umowa zawarta przez osobę fizyczną w celu, który można uznać za niezwiązany z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (»konsument«), z inną osobą wykonującą działalność gospodarczą lub zawodową (»przedsiębiorca«) podlega prawu państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu, pod warunkiem że przedsiębiorca:

- a) wykonuje swoją działalność gospodarczą lub zawodową w państwie, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu; lub
- b) w jakikolwiek sposób kieruje taką działalność do tego państwa lub do kilku państw z tym państwem włącznie;

a umowa wchodzi w zakres tej działalności.

2. Niezależnie od ust. 1, dla umowy, która spełnia warunki wymienione w ust. 1, strony mogą dokonać wyboru prawa właściwego zgodnie z art. 3. Wybór taki nie może jednak prowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przyznanej mu na podstawie przepisów, których nie można wyłączyć w drodze umowy, na mocy prawa, jakie zgodnie z ust. 1 byłoby właściwe w braku wyboru.

3. Jeżeli nie są spełnione warunki określone w ust. 1 lit. a) i b), prawo właściwe dla umowy między konsumentem a przedsiębiorcą ustala się zgodnie z art. 3 i 4.

4. Ustępów 1 i 2 nie stosuje się do:

- a) umów o świadczenie usług, jeżeli usługi mają być świadczone na rzecz konsumenta wyłącznie w państwie innym niż to, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu;

[...]

- c) umów, których przedmiotem jest prawo rzeczowe na nieruchomości lub prawo do korzystania z nieruchomości, innych niż umowy, których przedmiotem jest prawo do korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie w rozumieniu dyrektywy [94/47];

[...]”.

- 10 Artykuł 9 rzeczonego rozporządzenia, zatytułowany „Przepisy wymuszające swoje zastosowanie”, ma następujące brzmienie:

„1. Przepisy wymuszające swoje zastosowanie to przepisy, których przestrzeganie uważane jest przez państwo za tak istotny element ochrony jego interesów publicznych, takich jak organizacja polityczna, społeczna lub gospodarcza, że znajdują one zastosowanie do stanów faktycznych objętych ich zakresem bez względu na to, jakie prawo jest właściwe dla umowy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Niniejsze rozporządzenie nie narusza stosowania przepisów wymuszających swoje zastosowanie państwa sądu orzekającego.

3. Można przyznać skuteczność przepisom wymuszającym swoje zastosowanie państwa, w którym ma nastąpić lub nastąpiło wykonanie zobowiązań wynikających z umowy, w zakresie, w jakim przepisy te powodują, że wykonanie umowy jest niezgodne z prawem. Rozważając przyznanie skuteczności takim przepisom, uwzględnia się ich charakter i cel oraz skutki ich zastosowania lub niezastosowania”.

- 11 Artykuł 24 tego samego rozporządzenia, zatytułowany „Stosunek do konwencji rzymskiej”, stanowi:

„1. Niniejsze rozporządzenie zastępuje konwencję rzymską w państwach członkowskich, z wyjątkiem tych terytoriów państw członkowskich, które są objęte terytorialnym zakresem zastosowania tej konwencji, a do których nie stosuje się niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 299 [WE].

2. W zakresie, w jakim niniejsze rozporządzenie zastępuje postanowienia konwencji rzymskiej, wszelkie odniesienia do tej konwencji uważa się za odniesienia do niniejszego rozporządzenia”.

- 12 Artykuł 28 rozporządzenia Rzym I, zatytułowany „Stosowanie w czasie”, stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie stosuje się do umów zawartych po dniu 17 grudnia 2009 r.”.

Dyrektywa 94/47

- 13 Celem dyrektywy 94/47 było zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie ochrony nabywców w odniesieniu do pewnych aspektów umów dotyczących bezpośrednio lub pośrednio nabywania praw do korzystania z jednej lub kilku nieruchomości w oznaczonym czasie.

Dyrektywa 2008/122/WE

- 14 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/122/WE z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do niektórych aspektów umów timeshare, umów o długoterminowe produkty wakacyjne, umów odsprzedaży oraz wymiany (Dz.U. 2009, L 33, s. 10) zmieniła i zastąpiła dyrektywę 94/47.

Rozporządzenie Bruksela I bis

- 15 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1; zwane dalej „rozporządzeniem Bruksela I bis”) uchyliło i zastąpiło rozporządzenie nr 44/2001, które zastąpiło Konwencję z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32).

- 16 Artykuł 7 pkt 1 rozporządzenia Bruksela I bis stanowi:

„Osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, może być pozwana w innym państwie członkowskim:

- 1) a) w sprawach dotyczących umowy – przed sądy miejsca wykonania danego zobowiązania;
b) do celów niniejszego przepisu – i o ile nie uzgodniono inaczej – miejscem wykonania danego zobowiązania jest:

[...]

– w przypadku świadczenia usług – miejsce w państwie członkowskim, w którym usługi zgodnie z umową były świadczone albo miały być świadczone [...]”.

- 17 Artykuł 24 pkt 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Niezależnie od miejsca zamieszkania stron jurysdykcję wyłączną mają następujące sądy państwa członkowskiego:

- 1) w sprawach, których przedmiotem są prawa rzeczowe na nieruchomościach oraz najem lub dzierżawa nieruchomości – sądy państwa członkowskiego, w którym nieruchomość jest położona.

Jednakże w sprawach dotyczących najmu lub dzierżawy nieruchomości zawartych na czasowy użytek prywatny nieprzekraczający sześciu kolejnych miesięcy jurysdykcję mają również sądy państwa członkowskiego, w którym pozwany ma miejsce zamieszkania, jeżeli najemca lub dzierżawca jest osobą fizyczną, a właściciel oraz najemca lub dzierżawca mają miejsce zamieszkania w tym samym państwie członkowskim”.

Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa

- 18 Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. 2020, L 29, s. 7), podpisana w Brukseli i w Londynie w dniu 24 stycznia 2020 r. (zwana dalej „umową o wystąpieniu”), weszła w życie w dniu 1 lutego 2020 r.
- 19 Artykuł 66 tej umowy, zatytułowany „Prawo właściwe w odniesieniu do stosunków umownych i pozaumownych”, stanowi:
- „W Zjednoczonym Królestwie następujące akty mają zastosowanie w następujący sposób:
- a) rozporządzenie [Rzym I] ma zastosowanie do umów zawartych przed zakończeniem okresu przejściowego;
- [...]”.
- 20 Artykuł 126 rzeczony umowy, zatytułowany „Okres przejściowy”, stanowi:
- „Obowiązuje okres przejściowy lub okres wdrażania, który rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy i kończy się w dniu 31 grudnia 2020 r.”.

Prawo hiszpańskie

- 21 Zgodnie z art. 1 ust. 1 Ley 42/1998 sobre derechos de aprovechamiento por turno de bienes inmuebles de uso turístico y normas tributarias (ustawy 42/1998 o prawach do korzystania w oznaczonym czasie z nieruchomości do celów turystycznych i o środkach podatkowych) z dnia 15 grudnia 1998 r. (BOE nr 300 z dnia 16 grudnia 1998 r., s. 42076; zwanej dalej „ustawą 42/1998”) ustawa ta reguluje ustanawianie, wykonywanie, przeniesienie i wygaśnięcie prawa do korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie, które przyznaje uprawnionemu możliwość wyłącznego użytkowania w danym okresie każdego roku mieszkania, które może być używane w sposób niezależny, ze względu na istnienie własnego wyjścia na drogę publiczną lub do części wspólnej budynku, którego stanowi część, i które jest na stałe wyposażone w meble odpowiednie do tego celu, a także prawa do świadczenia dodatkowych usług. Prawo użytkowania nie obejmuje zmian w mieszkaniu lub znajdujących się w nim mebli. Prawo do korzystania w oznaczonym czasie może być ustanowione jako prawo rzeczowe.
- 22 Zgodnie z drugim przepisem dodatkowym tej ustawy „wszystkie umowy dotyczące praw do korzystania z jednej lub kilku nieruchomości położonych w Hiszpanii przez określony lub możliwy do określenia okres roku podlegają przepisom niniejszej ustawy, niezależnie od miejsca i daty ich zawarcia”.
- 23 Zgodnie z art. 1 ust. 1 Ley 4/2012 de contratos de aprovechamiento por turno de bienes de uso turístico, de adquisición de productos vacacionales de larga duración, de reventa y de intercambio y normas tributarias (ustawy 4/2012 o umowach dotyczących korzystania w oznaczonym czasie z nieruchomości do celów turystycznych, umowach dotyczących długoterminowych produktów wakacyjnych, umowach odsprzedaży i zamiany oraz o środkach podatkowych) z dnia 6 lipca 2012 r. (BOE nr 162 z dnia 7 lipca 2012 r., s. 49192; zwana dalej „ustawą 4/2012”) umowy

marketingowe, sprzedaży i odsprzedaży praw do korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie i długoterminowych produktów wakacyjnych oraz umowy zamiany są regulowane przepisami tej ustawy, jeżeli są zawierane między przedsiębiorcą a konsumentem.

- 24 Zgodnie z art. 2 ustawy 4/2012 umowa dotycząca korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie oznacza umowę zawartą na ponad rok, na podstawie której konsument odpłatnie nabywa prawo do korzystania z co najmniej jednego noclegowego miejsca zakwaterowania przez ponad jeden okres korzystania.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 25 Powodami w postępowaniu głównym są konsumenci brytyjscy zamieszkujący w Zjednoczonym Królestwie, którzy zawarli w dniach, odpowiednio, 14 kwietnia 2008 r. i 28 czerwca 2010 r. dwie umowy z Diamond Resorts Europe, spółką angielską działającą jako oddział grupy Diamond Resorts w Hiszpanii.
- 26 Każda z tych umów przewidywała przyznanie pewnej liczby punktów umożliwiających powodom w postępowaniu głównym korzystanie przez określony czas z całości mieszkań w różnych państwach Europy, w szczególności w Hiszpanii. Na podstawie tych umów powodom w postępowaniu głównym nie przyznano konkretnych mieszkań ani szczególnego okresu każdego roku, lecz katalog mieszkań, których dostępność powinni uprzednio sprawdzić, aby móc z nich skorzystać w pożądanym momencie.
- 27 Powodowie w postępowaniu głównym wnoszą o stwierdzenie nieważności tych umów ze względu na to, że nie spełniają one wymogów przewidzianych w ustawach 42/1998 i 4/2012, które wymagają w szczególności wpisu prawa do korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie do hiszpańskiej księgi wieczystej, dokładnego określenia mieszkań przyznawanych konsumentom oraz określenia czasu trwania umów. W tym kontekście powodowie w postępowaniu głównym uważają, że prawa nabyte na mocy spornych umów należy zakwalifikować jako „prawa rzeczowe do korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie”.
- 28 Powodowie w postępowaniu głównym pozwali również inne spółki należące do tej samej grupy co Diamond Resorts Europe, lecz niezwiązane z umowami rozpatrywanymi w postępowaniu przed sądem krajowym.
- 29 Diamond Resorts Europe podnosi, że umowy te nie dotyczą praw rzeczowych, lecz praw osobistych. Spółka ta uważa, że wspomniane umowy powinny podlegać prawu angielskiemu, ponieważ powodowie w postępowaniu głównym są obywatelami Zjednoczonego Królestwa, mają tam miejsce zwykłego pobytu, a siedziba grupy spółek również znajduje się w Zjednoczonym Królestwie.
- 30 Sąd odsyłający uważa, że ustalenie prawa właściwego dla rozpatrywanych umów zależy od odpowiedzi na pytanie, które przepisy konwencji rzymskiej i rozporządzenia Rzym I mają zastosowanie, oraz że odpowiedź ta ma wpływ na ważność tych umów. W tym względzie hiszpańskie przepisy obowiązujące w chwili ich podpisania, a mianowicie ustawa 42/1998, uważały je za prawa rzeczowe na nieruchomościach i uzależniały ich ważność od ogółu wymogów formalnych, których prawo angielskie nie przewiduje. Jednakże obowiązujące przepisy hiszpańskie, a mianowicie ustawa 4/2012, zawierają tytuł II, który został zinterpretowany w ten

sposób, że takie umowy były uważane za umowy o charakterze stowarzyszeniowym i w konsekwencji podlegały przepisom tego tytułu. Ponieważ wymogi formalne przewidziane w tej ostatniej ustawie są mniejsze, umowy te pozostawały ważne w świetle tej ustawy.

- 31 Zdaniem sądu odsyłającego w odniesieniu do ustalenia prawa właściwego istnieją różne możliwe interpretacje. Po pierwsze, jeśli chodzi o stosunek między konsumentem a przedsiębiorcą posiadającym oddział w Hiszpanii, gdy umowa została podpisana w Hiszpanii, a zobowiązania stron dotyczą nieruchomości położonej w Hiszpanii, należy zastosować prawo hiszpańskie.
- 32 Po drugie, możliwe byłoby zbadanie takiej sytuacji pod kątem swobody wyboru zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rzym I, przy czym wcześniej sporządzona klauzula przewidująca, że dana umowa podlega prawu angielskiemu, powinna być postrzegana nie jako dobrowolnie zawarte porozumienie dotyczące stosowania tego prawa, lecz jako element narzucony przez stronę, która umieściła tę klauzulę w owej umowie w celu uniknięcia stosowania przepisów hiszpańskich, a mianowicie ustawy 42/1998.
- 33 Zdaniem Diamond Resorts Europe zgodnie z art. 5 konwencji rzymskiej i art. 6 rozporządzenia Rzym I w odniesieniu do stosunków z udziałem konsumentów pierwszeństwo powinna mieć ogólna zasada stosowania prawa państwa, w którym dany konsument ma miejsce zwykłego pobytu. W związku z tym zastosowanie ma prawo Zjednoczonego Królestwa.
- 34 W tym kontekście sąd odsyłający zastanawia się przede wszystkim, czy rozporządzenie Rzym I, które zastąpiło konwencję rzymską bardziej szczegółowymi przepisami, może być stosowane do umów zawartych przed wejściem w życie tego rozporządzenia, czy też przepisy wcześniejsze nadal mają zastosowanie.
- 35 Następnie, biorąc pod uwagę wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, sąd ten uważa, że należy ustalić, czy przepisy prawa Unii nadal mają zastosowanie do obywateli tego państwa.
- 36 Wreszcie sąd ten podniósł kwestię określenia charakteru stosunku umownego łączącego strony, czyli tego, czy sporne prawa są prawami rzeczowymi, czy prawami osobistymi o charakterze stowarzyszeniowym. Możliwe byłoby nawet uznanie ich za prawa najmu nieruchomości, w którym to przypadku art. 4 rozporządzenia Rzym I otwierałby dwie możliwości, a mianowicie możliwość zastosowania prawa państwa, w którym położona jest dana nieruchomość, lub stosowania prawa państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu, w zależności od tego, czy czas trwania najmu jest, odpowiednio, dłuższy czy krótszy niż sześć miesięcy.
- 37 W tych okolicznościach Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 2 de Granadilla de Abona (sąd pierwszej instancji i ds. dochodzeń nr 2 w Granadilli de Abona, Hiszpania) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy do umów, których obie strony są obywatelami Zjednoczonego Królestwa, mają zastosowanie [konwencja rzymska] i [rozporządzenie Rzym I]?

W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze:

- 2) Czy [rozporządzenie Rzym I] należy interpretować w ten sposób, że ma ono zastosowanie do umów zawartych przed jego wejściem w życie, zgodnie z art. 24 tego rozporządzenia? Jeśli odpowiedź jest przecząca, to czy umowę korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie w formie subskrypcji punktów klubowych należy uznać za objętą zakresem stosowania art. 4 ust. 3 lub art. 5 [konwencji rzymskiej] również w przypadku, w którym to konsument wybiera, jako prawo właściwe, prawo innego państwa niż państwo, w którym ma miejsce zwykłego pobytu? A jeśli odpowiedź brzmi, że umowa ta może zostać objęta przez oba przepisy, to które uregulowanie miałoby pierwszeństwo?
- 3) Niezależnie od odpowiedzi na pytanie drugie: czy umowę korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie w formie subskrypcji punktów klubowych należy uznać za umowę, na podstawie której następuje nabycie praw rzeczowych na nieruchomościach czy też praw osobistych o charakterze stowarzyszeniowym?
- W przypadku uznania, że dochodzi do nabycia praw rzeczowych, który przepis: art. 4[ust. 1] lit. c), czy art. 6 ust. 1 [rozporządzenia Rzym I] powinien mieć pierwszeństwo zastosowania w celu ustalenia prawa właściwego, również w przypadku, w którym konsument jako prawo właściwe wybiera prawo innego państwa niż państwo, w którym ma miejsce zwykłego pobytu?
 - W przypadku uznania, że dochodzi do nabycia praw osobistych, czy należy je uznać za prawo do korzystania z nieruchomości w rozumieniu art. 4 [ust. 1] lit. c) [tego rozporządzenia], czy też za świadczenie usług w rozumieniu art. 4 [ust. 1] lit. b)? A w każdym wypadku: czy pierwszeństwo zastosowania, jeśli chodzi o stosunek z konsumentami lub użytkownikami, ma art. 6 ust. 1 [tego rozporządzenia] również w przypadku, w którym to konsument wybiera jako prawo właściwe prawo innego państwa niż państwo, w którym ma miejsce zwykłego pobytu?
- 4) We wszystkich powyższych przypadkach: czy przepisy [konwencji rzymskiej] i [rozporządzenia Rzym I] dotyczące prawa właściwego należy interpretować w ten sposób, że zgodny z nimi jest przepis krajowy, który stanowi, że »wszystkie umowy odnoszące się do praw związanych z korzystaniem we wskazanym lub podlegającym wskazaniu okresie w roku z jednej lub więcej nieruchomości znajdujących się w Hiszpanii podlegają przepisom niniejszej ustawy, bez względu na miejsce i datę ich zawarcia«?

W przedmiocie właściwości Trybunału

- 38 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 1 pierwszego protokołu Trybunał jest właściwy do orzekania w przedmiocie wykładni konwencji rzymskiej.
- 39 Artykuł 2 lit. a) pierwszego protokołu zawiera wyczerpujący wykaz sądów umawiających się państw, które mogą zwrócić się do Trybunału o rozpatrzenie w trybie prejudycjalnym pytania podniesionego w sprawie przed nimi zawisłej, dotyczącego, w szczególności, wykładni postanowień tej konwencji, jeżeli uznają one, że orzeczenie w tej kwestii jest niezbędne do wydania przez nie wyroku. Na mocy tego art. 2 lit. b) uprawnienie to przysługuje również sądom umawiających się państw, gdy orzekają one w postępowaniu odwoławczym.

- 40 Tymczasem, po pierwsze, należy stwierdzić, że Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n° 2 de Granadilla de Abona (sąd pierwszej instancji i ds. dochodzeń nr 2 w Granadilli de Abona) nie znajduje się w tym wykazie, który w odniesieniu do Królestwa Hiszpanii wskazuje wyłącznie „Tribunal Supremo” (sąd najwyższy). Po drugie, jako sąd pierwszej instancji, sąd odsyłający nie jest również powołany do orzekania w postępowaniu odwoławczym w rozumieniu wspomnianego art. 2 lit. b) w ramach sporu w postępowaniu głównym.
- 41 Wynika z tego, że przesłanki przewidziane w art. 2 pierwszego protokołu nie zostały spełnione i że Trybunał nie jest właściwy do orzekania w przedmiocie pytań prejudycjalnych w zakresie, w jakim dotyczą one wykładni konwencji rzymskiej.
- 42 Trybunał pozostaje jednak właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym w przedmiocie wykładni przepisów rozporządzenia Rzym I wskazanych w tych pytaniach, w przedmiocie których nie istnieje ograniczenie dotyczące sądów uprawnionych do występowania do Trybunału.

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 43 Jakkolwiek rząd hiszpański zajął stanowisko w przedmiocie każdego z pytań prejudycjalnych przedstawionych przez sąd odsyłający, podniósł on na wstępie, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest niedopuszczalny w całości z tego względu, że nie spełnia przesłanek przewidzianych w art. 267 TFUE i art. 94 regulaminu postępowania przed Trybunałem, ponieważ sąd ten nie wskazał treści umów rozpatrywanych w postępowaniu głównym.
- 44 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w ramach współpracy pomiędzy Trybunałem a sądami krajowymi ustanowionej na mocy art. 267 TFUE jedynie do sądu krajowego, przed którym zawisł spór i na którym spoczywa odpowiedzialność za przyszły wyrok, należy, przy uwzględnieniu okoliczności konkretnej sprawy, zarówno ocena, czy dla wydania wyroku jest niezbędne uzyskanie orzeczenia prejudycjalnego, jak również ocena znaczenia pytań, z którymi zwraca się on do Trybunału. W związku z tym jeśli postawione pytania dotyczą wykładni prawa Unii, Trybunał jest w zasadzie zobowiązany do wydania orzeczenia (wyrok z dnia 13 stycznia 2022 r., Regione Puglia, C-110/20, EU:C:2022:5, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 45 Odmowa wydania przez Trybunał orzeczenia w przedmiocie przedstawionego przez sąd krajowy pytania prejudycjalnego jest możliwa tylko wtedy, gdy jest oczywiste, że wykładnia prawa Unii, o którą wniesiono, nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub z przedmiotem postępowania głównego, gdy problem jest natury hipotetycznej bądź gdy Trybunał nie dysponuje informacjami w zakresie stanu faktycznego lub prawnego niezbędnymi do udzielenia użytecznej odpowiedzi na postawione mu pytania (wyrok z dnia 13 stycznia 2022 r., Regione Puglia, C-110/20, EU:C:2022:5, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 46 W niniejszej sprawie nawet jeśli wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nie zawiera dokładnych postanowień umów rozpatrywanych w postępowaniu głównym i nie wskazuje dokładnej kwalifikacji prawnej spornych zobowiązań, to jednak sąd odsyłający, po pierwsze, wskazał w sposób precyzyjny związek między przepisami prawa Unii, o których wykładnię wnosi, a zawisłym przed nim sporem, a po drugie, wyjaśnił, dlaczego rozstrzygnięcie tego sporu zależy od odpowiedzi Trybunału na zadane pytania.

- 47 Ponadto, zgodnie z art. 94 regulaminu postępowania, zawarte we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym okoliczności faktyczne i prawne są wystarczające, aby umożliwić nie tylko zainteresowanym stronom przedstawienie uwag na podstawie art. 23 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, lecz również Trybunałowi udzielenie użytecznej odpowiedzi na zadane pytania.
- 48 W konsekwencji należy oddalić zarzut niedopuszczalności podniesiony przez rząd hiszpański w zakresie, w jakim dotyczy on wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w całości, i uznać ten wniosek za dopuszczalny.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 49 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy przepisy rozporządzenia Rzym I mają zastosowanie do umów, których obie strony są obywatelami tego samego państwa, w niniejszym przypadku Zjednoczonego Królestwa.
- 50 W tym względzie z brzmienia art. 1 rozporządzenia Rzym I wynika, że ma ono zastosowanie w sytuacjach kolizji przepisów do zobowiązań umownych w sprawach cywilnych i handlowych.
- 51 Przepisy tego rozporządzenia mają zatem zastosowanie do każdego stosunku umownego zawierającego element zagraniczny, przy czym art. 1 tego rozporządzenia nie zawiera sprecyzowania lub wymogu co do ewentualnego związku tego elementu zagranicznego z obywatelstwem lub miejscem zamieszkania zainteresowanych umawiających się stron.
- 52 Wynika z tego, że mimo iż obie strony, które zawarły umowy rozpatrywane w postępowaniu głównym, mają to samo obywatelstwo, umowy te mogą być objęte zakresem stosowania rozporządzenia Rzym I, ponieważ przedstawiają jeden lub kilka innych elementów transgranicznych.
- 53 W niniejszej sprawie z postanowienia odsyłającego wynika, że wspomniane umowy, które zostały zawarte między dwoma obywatelami Zjednoczonego Królestwa a spółką prawa angielskiego i walijskiego, miały być wykonywane w różnych państwach europejskich, w tym w szczególności w Hiszpanii.
- 54 Ponadto należy zauważyć, że wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii nie ma wpływu na stosowanie przepisów rozporządzenia Rzym I do sporu w postępowaniu głównym.
- 55 Co się tyczy przepisów mających zastosowanie w okresie przejściowym, przewidzianych w art. 66 lit. a) i art. 126 umowy o wystąpieniu, zostały one opracowane w odniesieniu do spraw zawisłych przed sądami i instytucjami Zjednoczonego Królestwa, a zatem nie mają one wpływu na sytuację sądu hiszpańskiego, przed którym zawisł spór w postępowaniu głównym.
- 56 Z powyższego wynika, że przepisy rozporządzenia Rzym I mają zastosowanie w sporze przed sądem państwa członkowskiego do umów, których obie strony są obywatelami Zjednoczonego Królestwa, o ile umowy te zawierają element zagraniczny.

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego

- 57 Poprzez pytania drugie i trzecie, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, który przepis rozporządzenia Rzym I należy stosować w celu ustalenia prawa właściwego dla umowy korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie w formie subskrypcji punktów klubowych.
- 58 Dokładniej rzecz ujmując, sąd ten dąży do ustalenia, czy taką umowę należy uznać za dotyczącą nabycia praw rzeczowych na nieruchomościach, co prowadziłoby do zastosowania art. 4 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia, czy też dotyczącą stosowania praw osobistych, w którym to przypadku miałby zastosowanie albo art. 4 ust. 1 lit. c) wspomnianego rozporządzenia, albo art. 4 ust. 1 lit. b) owego rozporządzenia, w zakresie, w jakim umowa ta powinna być uważana za mającą za przedmiot, odpowiednio, najem nieruchomości lub świadczenie usług.
- 59 W każdym wypadku wspomniany sąd zadaje pytanie, czy w odniesieniu do umowy konsumenckiej nie należy stosować w pierwszej kolejności przepisów art. 6 ust. 1 rozporządzenia Rzym I, i zastanawia się nad wpływem swobodnego wyboru przez danego konsumenta prawa właściwego innego niż prawo państwa, w którym ma on miejsce zwykłego pobytu.
- 60 Przed udzieleniem odpowiedzi na te pytania należy sprecyzować zakres stosowania *ratione temporis* rozporządzenia Rzym I.
- 61 W tym względzie należy zauważyć, że na mocy art. 28 tego rozporządzenia jego przepisy podlegają stosowaniu wyłącznie do stosunków umownych wynikających z obopólnego porozumienia umawiających się stron, które zostało uzewnętrznione począwszy od dnia 17 grudnia 2009 r. Prawodawca Unii wykluczył bowiem bezpośrednie stosowanie owego rozporządzenia, co powodowałoby objęcie jego zakresem przyszłych skutków umów zawartych przed tym dniem (wyrok z dnia 18 października 2016 r., Nikiforidis, C-135/15, EU:C:2016:774, pkt 31, 33).
- 62 Z orzecznictwa wynika, że stosowanie rozporządzenia Rzym I zależy od daty zawarcia danej umowy (zob. podobnie wyrok z dnia 25 marca 2021 r., Obala i lučice, C-307/19, EU:C:2021:236, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 63 Przepisy rozporządzenia Rzym I mają zatem zastosowanie wyłącznie do umów zawartych od dnia 17 grudnia 2009 r., a nie do przyszłych skutków umów zawartych przed tą datą.
- 64 Pierwsza umowa będąca przedmiotem postępowania głównego, która została podpisana w dniu 14 kwietnia 2008 r., nie jest zatem objęta czasowym zakresem stosowania rozporządzenia Rzym I.
- 65 W związku z tym wykładnia przepisów rozporządzenia Rzym I, której Trybunał udzieli sądowi odsyłającemu w odpowiedzi na pytania zadane przez ten sąd, będzie dotyczyła jedynie drugiej umowy rozpatrywanej w postępowaniu głównym, podpisanej w dniu 28 czerwca 2010 r. (zwanej dalej „sporną umową”).
- 66 Co się tyczy kwestii określenia prawa właściwego dla umowy użytkowania nieruchomości w oznaczonym czasie w formie subskrypcji punktów klubowych, należy przypomnieć, że z motywu 6 rozporządzenia Rzym I wynika, iż rozporządzenie to ma na celu ustanowienie norm kolizyjnych wskazujących to samo prawo krajowe, niezależnie od państwa, w którym zostało wytoczone powództwo, w celu zwiększenia przewidywalności wyniku sporu, pewności co do prawa właściwego i swobodnego przepływu orzeczeń sądowych.

- 67 I tak rozporządzenie Rzym I przewiduje w rozdziale II jednolite przepisy, które ustanawiają zasadę, zgodnie z którą pierwszeństwo przyznaje się woli stron, którym w art. 3 tego rozporządzenia przyznano swobodę wyboru prawa właściwego dla umowy.
- 68 W tym względzie art. 3 ust. 1 wymaga, aby wybór prawa właściwego był wyraźny lub w sposób pewny wynikał z postanowień umowy lub okoliczności sprawy.
- 69 W przypadku braku wyboru przez strony prawa właściwego art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rzym I przewiduje łączniki w oparciu o różne rodzaje umów, wśród których znajdują się umowy wskazane przez sąd odsyłający, a mianowicie umowy, których przedmiotem jest prawo rzeczowe na nieruchomości lub najem nieruchomości, oraz umowy o świadczenie usług.
- 70 Otóż w niniejszej sprawie z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że sporna umowa wskazuje, że zastosowanie do niej ma prawo angielskie jako prawo właściwe dla tej umowy i że umowa ta została zawarta z konsumentem.
- 71 Zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rzym I w umowie zawartej przez konsumenta z przedsiębiorcą strony mogą dokonać wyboru prawa właściwego dla tej umowy, jednak wybór ten nie może prowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przyznanej mu na mocy przepisów, których nie można wyłączyć w drodze umowy, na podstawie prawa, które w braku wyboru byłoby właściwe na podstawie art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia przewidującego, że taka umowa podlega prawu państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu (zob. podobnie wyrok z dnia 10 lutego 2022 r., ShareWood Switzerland, C-595/20, EU:C:2022:86, pkt 15, 16).
- 72 Konieczne jest jeszcze, aby rozpatrywana umowa spełniała przesłanki określone w art. 6 ust. 1, a mianowicie by została ona zawarta przez konsumenta w celu, który można uznać za niezwiązany z jego działalnością zawodową, aby przedsiębiorca wykonywał swoją działalność zawodową w państwie, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu, lub aby w jakikolwiek sposób kierował tę działalność do tego państwa lub do kilku państw z tym państwem włącznie, oraz aby wspomniana umowa wchodziła w zakres tej działalności.
- 73 W niniejszej sprawie gdyby sporna umowa spełniała przesłanki określone w art. 6 ust. 1 rozporządzenia Rzym I, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego, wybór prawa właściwego przez strony nie mógłby, zgodnie z tym art. 6 ust. 2, skutkować pozbawieniem danego konsumenta ochrony, jaką zapewniają mu bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa państwa, w którym ma on miejsce zwykłego pobytu.
- 74 Tymczasem nie ma to miejsca w sytuacji rozpatrywanej w postępowaniu głównym, ponieważ wybranym prawem właściwym jest prawo państwa, w którym zainteresowani konsumenci mają miejsce zwykłego pobytu, czyli prawo angielskie.
- 75 Odmienne wykładnia, zgodnie z którą możliwe byłoby odstępianie od norm kolizyjnych przewidzianych w rozporządzeniu Rzym I w celu ustalenia prawa właściwego dla umów konsumenckich ze względu na to, że inne prawo byłoby korzystniejsze dla konsumenta, siłą rzeczy poważnie naruszałaby ogólny wymóg przewidywalności prawa, a tym samym zasadę pewności prawa w stosunkach umownych z udziałem konsumentów (zob. analogicznie wyrok z dnia 12 września 2013 r., Schlecker, C-64/12, EU:C:2013:551, pkt 35).

- 76 Ponadto art. 6 rozporządzenia Rzym I ma charakter nie tylko szczególny, ale również wyczerpujący, w związku z czym normy kolizyjne przewidziane w tym artykule nie mogą zostać zmienione lub uzupełnione innymi normami kolizyjnymi zawartymi w tym rozporządzeniu, chyba że szczególny przepis zawarty w tym artykule zawiera wyraźne odesłanie do tych norm (zob. analogicznie wyrok z dnia 20 października 2022 r., ROI Land Investments, C-604/20, EU:C:2022:807, pkt 40, 41).
- 77 Z powyższego wynika, że na pytania drugie i trzecie należy odpowiedzieć w następujący sposób:
- artykuł 6 ust. 2 rozporządzenia Rzym I należy interpretować w ten sposób, że jeżeli umowa konsumencka spełnia warunki określone w owym art. 6 w ust. 1, strony tej umowy mogą, zgodnie z art. 3 tego rozporządzenia, dokonać wyboru prawa właściwego dla tej umowy, jednak wybór ten nie może prowadzić do pozbawienia danego konsumenta ochrony przyznanej mu na mocy przepisów, których nie można wyłączyć w drodze umowy, na mocy prawa, które w braku wyboru byłoby właściwe na podstawie art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia, przewidującego, że taka umowa podlega prawu państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu;
 - ze względu na bezwzględnie wiążący i wyczerpujący charakter art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rzym I nie można odstąpić od tego przepisu na rzecz ustawodawstwa, które miałyby być korzystniejsze dla konsumenta.

W przedmiocie pytania czwartego

- 78 Poprzez pytanie czwarte sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie ustawodawstwu krajowemu, zgodnie z którym wszystkie umowy dotyczące korzystania z nieruchomości w oznaczonym czasie podlegają przepisom tego ustawodawstwa, niezależnie od wyboru dokonanego przez strony co do prawa właściwego dla danej umowy.
- 79 Podobnie jak większość stron, które przedstawiły uwagi na piśmie w postępowaniu głównym, należy przypomnieć, że zgodnie z art. 9 rozporządzenia Rzym I przepisy tego rozporządzenia nie mogą naruszać stosowania przepisów wymuszających swoje zastosowanie państwa sądu orzekającego, stanowiących przepisy bezwzględnie obowiązujące, których przestrzeganie uważane jest przez państwo za tak istotny element ochrony jego interesów publicznych, takich jak organizacja polityczna, społeczna lub gospodarcza, że znajdują one zastosowanie do stanów faktycznych objętych ich zakresem bez względu na to, jakie prawo jest właściwe dla umowy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem (zob. analogicznie wyrok z dnia 17 października 2013 r., Unamar, C-184/12, EU:C:2013:663, pkt 48).
- 80 Jednakże, nie powołując się nawet na ów art. 9, sąd odsyłający ogranicza się do przytoczenia, w ramach pytania czwartego, fragmentu drugiego przepisu dodatkowego ustawy 42/1998, na mocy którego wszystkie umowy dotyczące praw do korzystania z położonej w Hiszpanii nieruchomości w oznaczonym czasie podlegają przepisom tej ustawy, nie odnosząc się jednak do treści ustawy 4/2012, która wydaje się zawierać mniej restrykcyjne przepisy dotyczące takiego korzystania i co do której sąd ten nie wyklucza, jak wynika z postanowienia odsyłającego, że znajduje ona również zastosowanie.

- 81 Zważywszy, że postanowienie to nie zawiera ani dokładnej treści odpowiednich przepisów rozpatrywanego ustawodawstwa krajowego, ani nawet zaczątku wyjaśnień dotyczących proceduralnych aspektów obowiązków nałożonych przez te przepisy lub wyjątkowych okoliczności, które uzasadniałyby wzięcie pod uwagę względów interesu publicznego, które przepisy te miałyby chronić, Trybunał nie jest w stanie zapoznać się z powodami, które skłoniły sąd odsyłający do zastanowienia się nad zgodnością tych przepisów z prawem Unii.
- 82 W tych okolicznościach i z uwagi na fakt, że pytanie czwarte nie spełnia wymogów art. 94 regulaminu postępowania, Trybunał nie jest w stanie udzielić sądowi odsyłającemu użytecznej odpowiedzi na to pytanie. W związku z tym pytanie to należy uznać za niedopuszczalne.

W przedmiocie kosztów

- 83 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (siódma izba) orzeka, co następuje:

1) Przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) mają zastosowanie w sporze przed sądem państwa członkowskiego do umów, których obie strony są obywatelami Zjednoczonego Królestwa, o ile umowy te zawierają element zagraniczny.

2) Artykuł 6 ust. 2 rozporządzenia nr 593/2008

należy interpretować w ten sposób, że

- jeżeli umowa konsumencka spełnia warunki określone w owym art. 6 ust. 1, strony tej umowy mogą, zgodnie z art. 3 tego rozporządzenia, dokonać wyboru prawa właściwego dla tej umowy, jednak wybór ten nie może prowadzić do pozbawienia danego konsumenta ochrony przyznanej mu na mocy przepisów, których nie można wyłączyć w drodze umowy, na mocy prawa, które w braku wyboru byłoby właściwe na podstawie art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia, przewidującego, że taka umowa podlega prawu państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu;
- ze względu na bezwzględnie wiążący i wyczerpujący charakter owego art. 6 ust. 2 nie można odstąpić od tego przepisu na rzecz ustawodawstwa, które miałyby być korzystniejsze dla konsumenta.

Podpisy